

PRESENEČENJE V MIHOVSKI JAMI

Miha Rukše, Jamarski klub VPB Novo mesto

Jama Mihovca je ena najlepših in največjih jam, ki smo jih raziskali v zadnjem obdobju. Nahaja se na severnem pobočju Lipnega vrha na Radohi, v bližini vasi Mihovec pri Podgradu.

Poznamo jo tri leta, domačini pa seveda že od nekdaj. Štarejšim je ostala najbolj v spominu zaradi žalostnega dogodka med drugo svetovno vojno, ko so partizani pred jamo postrelili 17 ljudi in jih nato pometali v jamo. Slišali smo, da so kmalu po vojni neznaci iz jame odnesli vrednejše stvari. Pri tem so si pomagali z visokim drevesom, ki so ga spustili v enajst metrov globoko brezno v vhodni dvorani. Ljudje o dogodku in jami neradi govorijo, a po naključju smo le zvedeli zanjo.

Jamarji smo jamo prvič obiskali 7. maja 1989, ko nam je pot do nje pokazal starejši domačin Alojz Kastelic. Ob spustu smo bili zelo presenečeni nad človeškimi kostmi na dnu brezna, saj do takrat nismo vedeli, kaj se je tu zgodilo.

Pričevanje o medvojni likvidaciji v Mihovski jami je dokumentirano v Črnih bukvah, pred letom pa je bil v času sprave pred jamo postavljen križ z imeni žrtev.

Opis

Vhod je v skalnem gozdnem pobočju, 70 metrov nad večjo jaso. Razmeroma majhen vhod opazimo šele, ko stojimo pred njim. Po podoru se spustimo v prostorno vhodno dvorano, v katero lahko pridemo tudi skozi stropno brezno. Podor se nadaljuje v enajst metrov globoko brezno, na dnu katerega so ostanki skeletov. Po navaljenem kamenju se spustimo še sedem metrov v razgiban in erozijsko oblikovan rov. Ta je nenavadno suh in nudi domovanje kunam. Rov se proti koncu zoži in pripelje prav pod strop velike kapniške dvorane Sigove brice. Kapniška dvorana doseže najnižjo točko jame (- 54 m) prav na začetku. Za tem se poligon strmo vzpenja po podoru, ki je povsem zalit s sigo. Dvorano krasijo številni kapniki v obliki zaves, stalagmitov, stalaktitov, sigovih ponvic ter slapovi bele sige. Na vrhu zasiganega slapu pregrajuje dvorano velika sigasta kopa z zastori kapnikov, pod katerimi je tesen prehod v nadaljevanje. To je prostoren in rahlo dvigajoč se rov, širok 3-5 metrov in do deset metrov visok. V končnem delu se rov spusti do roba desetmetskega brezna, kjer se jama zaključuje. Dno brezna je ravno, na sredi pa je visok stalagmit enakomernega preseka 5-8 cm. Nad breznom je visok kamin, poln kapniškega okrasja.

O nastanku

Mihovsko jamo je verjetno ustvaril podzemski vodni tok, ki je nekdaj s pobočja Radohe tekkel v dolino potoka Petelinec. O tem pričajo tudi ostanki zakrasele suhe doline, še dobro vidne v reliefu, ki ga je v preteklosti odločilno preoblikovalo dviganje gorjanskega čoka. Sledi nekdanjega vodnega toka so v jami še najbolj vidne prav v ozkem suhem rovu, kjer se moramo plaziti po zasušenih iztrebkih kun. Rov ima značilen ovalen prerez s še opaznimi fasetami po stenah, dolga kapniška dvorana pa je preveč zastarana in preoblikovana s podori in zasiganostjo, da bi se sledi nekdanjega vodne aktivnosti še dalo razbrati. Podobno

Vhod v Mihovsko jamo

preteklost razkrivajo tudi nekatere bližnje jame na Radohi: Radoška jama, Ajdovska jama in Jama v Drvodelniku.

Živali v jami

Že površen ogled pokaže, da je jama biološko zanimiva. Če preskočimo številne kobilice, suhe južine in ostale pajke v vhodnem delu, ne moremo mimo domovanja kun v ozkem suhem rovu, o katerem priča do nekaj deset centimetrov debel sloj iztrebkov, ki izdajajo njihovo pestro prehrano. V ozkih rovih običajno prepodimo tudi male in velike podkovnjake, prave podzemске živali pa najdemo šele v kapniški dvorani. Največ pozornosti vzbudijo številne mokrice po vlažnih zasiganih stenah in nekoliko manj pogosti hroščki drobnovratniki, saj jih v dolenskih jamah le redkokje vidiš v takšnem številu. Zanimivo pa je pogledati tudi v ponvice, napolnjene s pronicajočo vodo, v katerih bomo gotovo opazili majhne bele postrance iz rodu *Niphargus*.

Vir:

- Nastanek in biologija jame povzeta po zapiskih Andreja Hudoklina

